

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu «Objavitelju Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 6.—; samoj «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoje 10 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predbroju, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvratbe, uz koja nema prilicne pretplate, biti će povraćena. — Pretplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljati «Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru».

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Rogjendan Njez. Veličanstva Cesarice i Kraljice Zite.

U mlakoj, mirišljivoj svježini proljeća, kad se mlado rašće resi prvim nježnim cvijećem, narodi Monarhije doživljaju lijep god. Narodi Austrije i Ugarske imaju svoju Cesaricu i Kraljicu svoju, pa će milosnoj i uzvisitoj gospogji, koja eto prvi put svetkuje na prijestolu svoj rojendan, pri- nijeti sav zanos svoje ljubavi, čisto oduševljenje blagoslova svoga.

U ovo ratom potresivano doba malo kad Cesarica Zita izagije pred javnost; ali svagdje, gdje treba bolove svojim jadom opasati, gdje se mora ruka pomoćnica pružiti, tu ona prednjači svim ženama habsburško lotrinske Carevine. Jer naša Cesarica, koja je o lanjskom Božiću — tog prvog Božića što ona svetkova otkad je na prijestol stupila — dijelila sa siromašnom seoskom dječicom sreću ove ganutljive svečanosti, prije nego je svoj vlastiti porod pred iskićenim drvčcem podarila; Cesarica, koja je osnovala zamašnu pripomoćnu akciju «Za dječicu» te iz petnih žila nastojala, da se doskочи oskudici uglja i hrane od koje je narod trpio; koja je brižna pokroviteljica svakog socijalnog staranja i milosrgja, kojim se ratne strahote preobrazuju, ta Cesarica, naša Cesarica, ima jednu jedinu želju, koja njenu tihu, skromnu dušu ispunjuje: Činiti dobro, radi Boga.

Prohujalo već toliko sad bijelih sad crnih godina, i narodi naše Carevine mogu napokon da se s pouzdanjem obraćaju svojoj dobrotvorki, koja kao pokojna Cesarica Jelšava, gori instinktom ljubavlju i sa svom nježnošću duše svoje shvaća raznolike želje svih naroda u državi. U njenom duhu i srcu razvi se razumnim vaspitanjem još u ranoj mladosti blagi cvijet saosjećanja za tugje muke i tegobe, pa je uz bok svome obožavanome suprugu izvela nebrojni niz djela milosrgja, samo da se odazove nagonu plemenite ljubavi prema bližnjemu svome. Ko će ikad zaboraviti požrtvovno, bogodano učeeće što Cesarica Zita pokazuje ranjenim i bolesnim našim borcima, kad ono obilazi bolnice, tješeci blagom svojom riječju, u svacije srce ulijevajući pouzdanje?

Da! Ona je nasred ratnih grozota stupila na prijesto, te je subdina udesila, da joj prva briga bude, ne odista predavati se raskošnim obmanama tog uzvisitog položaja, već primiti se teškog zadatka milosrdne sestrice. Tome se ona već prvog dana posvetila, kao jednoj stvari koja je sasvim jednostavna, sasvim prirodna, kao jednoj dužnosti kojoj ona mora da se raduje, jer je odjeka jednog urojenog osjećanja, jer je odziv dugog, prijatnog željivanja. I ona se svojim nečujnim korakom provlači kroz redove bolesničkih postelja; hrabru mončad pita gdje je koji ranjen; čestita onima koji će domalo preboljeti, tješeci one koji još klape u ognjici i teških se muka muče, te

6 slobodnozidarskoj loži u Kotoru za prve četvrti XIX. vijeka.

Piše P. Butorac.
(Nastavak vidi br. 24 i 25).

Odakle tolik broj domaćih inteligenata u ložama? Zar je sve to mnoštvo od više nego 250 ljudi, kako ih pokazuju popisi franko-ilirskih loža, iz duboko uvriježena uvjerenja palo u krilo loži? Bez dvojbe ne. Iz policijskih izvještaja i pronagijenih podataka proizlazi, da su mnogi bili uneseni u popise, jer su u policijskom pogledu zastupali liberalnije stajalište. Nekolicak njih nije se pri nastupu austrijske vladavine najradije prilagodilo novim političkim prilikama, te je skrovito simpatizovalo sa prijašnjim gospodarima. Uz to je i ličnost Napoleona Velikoga silno djelovala na ljude svoga vremena, a tako i činjenica, da su mnogi u francuskom caru vidjeli predstavnika i promicao nacionalne misli. Sve, što je gojilo simpatije ne samo prama francuskom sustavu uprave, nego i prama francuskoj ljudbi, lako je bilo smatrano za nepovjerljivo mnoštvo. Tako se tumaći, da spljetski popis pridaje mnogim svojim članovima uplujvak «galofil» ili još običnije «frankofil». U šibenskom popisu malne svi članovi imaju taj pridjev. To je opaziti mjestimice i u zadarskom i u riječkom i u karlovačkom popisu. Ovaj zadnji nosi imena nekih osoba, koje su iz simpatije prama francuskom slobodnijem sustavu

u srcu cvijelj zauzbijajući, raspituje se kako je kome kod kuće, ali najviše imaju li i šta im je od djece. Jer je dijete prva briga Cesarice Zite, te uzor majke naše; njeno je staranje za podmladak, u čijim je rukama budućnost naše države, najplemenitiji zadatak u životu; pa stoga ona nastoji, da se sve što je u Austriji matera, žena i djevojaka, odazove njenom lijepom, zamamnom pozivu u korist poroda naših junaka. I gle, širom naše velike Carevine, već se obrazuju odbori, pripremaju se sabirališta za prinose, udaraju se temelji jednoj od najsajnijih akcija, koja je ikad provrela iz ljudskog staranja za svoga iskrnjega. Sve je prigulno da izvede nježnu namisao naše Cesarice. Zato danas, na njen rojendan, komu god srce u grudima bije, kliče oduševljeno: Hvala ti, dobrotvorko naša!

Cesar i Cesarica u Krakovu.

KRAKOV, 5. U 9 s. izjutra stiže u Krakov Cesar, komu se u Rzeszowu pridružila Cesarica sa ministrom predsjednikom. Dočekaje ih na stanicu Nadvojvode Karlo Stjepan i Karlo Albrecht i poglavice vlasti. Cesar i Cesarica se odvezaše bogato iskićenim ulicama u grad, nasred oduševljenih ovacija naroda, koji ih je čisto obasipao cvijećem.

Gradski predsjednik Leo pozdravi cesarski par, izrekavši osjećaje nepokolebljive vjernosti Cesaru i dinastiji. Cesar zahvali na manifestaciji lojalnosti, koja se i u ovom ratu pokazala. Poslije službe božje Cesar primi poklonstvene deputacije, megu tima predsjednika poljačkog kluba. Nekadašnji je ministar Bilinski držao Cesaru poklonstvenu besjedu, u kojoj, u ime parlamentarnih predstavnika poljačkoga naroda u Galiciji, izreče vjernost i odanost; pak istače kako su mnogi sinovi Galicije rado protili krv svoju za domovinu, i kako narod, koji je kod kuće ostao, vjerno stoji uz cesarsku kuću, ma koliko teške bile ratne tegobe. Bilinski naglasi, kako su se nastojanja poljačkog naroda podpirala pod vladavinom Frana Josipa, i spomenu majske manifestacije u ustrojenju samostalne poljske države, na čemu će poljački narod duboko ostati zahvalan.

Cesar zahvali na izrazima odanosti i privrženosti, uvjeravajući Galiciju svog najčivljeg shvaćanja za njene potrebe, pa završi: Buduć da gojim iskrenu simpatiju za poljački narod, hoću da sudjelujem u obrazovanju nove poljske države, te izvesti ono što sadrži ručno pismo od 4 novembra 1916 Mog blagopokojnog prečasnika. Neka zemlja nazre u tome važno obilježje Mog odličnog pouzdanja.

Cesarica je primila gospogje poljačke aristokracije i obašla je bolnice. O podne cesarski se par povratio u Beč.

Bethmann-Hollweg i grof Czernin.

BEČ, 7. Državni kancelar Bethmann-Hollweg upravo je ministru izvanjskih poslala Czerninu telegram, u kojemu mu srdačno čestita što mu je udijeljen Red Sv. Stjepana, pa kaže: Radujem se

tom novom dokazu povjerenja Vašeg premilostivog Gospodara, i to tim življe, što se odnosi na vojgu izvanjske politike tjesno savezom vezane i sprijateljene dunavske Monarhije, a s kojim će me u ovo ozbiljno vrijeme uvijek osobito veseliti što ću moći raditi u potpunoj složnosti i radi zajedničkog dobra naših zemalja.

U svom odgovoru grof Czernin najsrdčajnje zahvaljuje na prijateljskom čestitanju, pa kaže: «Tjesan savez sa njemačkim Carstvom podloga je politici Austrije Ugarske. Ako me je za ovo kratko vrijeme moga djelovanja dopalo, da mogu i lično stupiti bliže Vašoj Dreužvišenosti, to će me uvijek ispunjavati istinskim zadovoljstvom. Kad je jedan savez, kao što je ovaj koji veže Austriju Ugarsku sa Njemačkom, neodvisan i od ličnih odnosa pojedinih osoba, to ipak uzajamno povjerenje tim tvrgje obezbjeđuje najpotpuniji sporazum u zajedničkom radu za ovo ozbiljno ali veliko doba».

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izvjestaji aust. ugarskog i njemačkog glavnog stana od 5. 6. 17. maja nalaze se u «Objavitelju Dalmatinskomu».

Na zapadnom bojištu. Francuski poraz.

BERLIN, 7. Wolff Bureau. Iz naknadnih vijesti razabralo se, da je francuski poraz dana 5. maja mnogo teži nego se isprva mislilo. Doslje jedne pripreme vatrom, koja je daleko odvojila od svega što se dosad doživjelo, Francuzi uložili, protiv prutca visova Chemin-des-Damesa, u prvu liniju preko 15 divizija, te moradoše, poradi nečuvekih krvavih gubitaka, to više šaljati u boj pričuve, koje su dovukli iz svih ostalih dijelova svoje fronte.

Najteži gubici a minimalni mjesni uspjesi bjehu rezultat najsrdčajnijeg napora, za koji Francuska bijaše prikupila sve raspoložive snage. Bojevi dana 5 i 6. maja spadaju u najteže a za neprijatelja u najkrvavije svih dojakošnjih francuskih ofenziva; oni će se za sva vremena brojiti u najsajnije dane kojima se ponose armije nasljednika prijestola na Aisni i u Champagni.

Četvrta je bitka kod Arrasa dokončana, a nije donijela Englezima, unatoč ulaganju ljudskih masa i materijala na fronti od 30 kilometara u dužini, drugog uspjeha, do ruševina sela Fresnoya sjevno od Scarpe.

Pooštreni podmornički rat. Potopljene lagje.

BERLIN, 7. Wolff Bureau. Podmornice potpiše u Konalu, u Biskajskom Zalivu i u Sjevernom Moru opet 11 parobroda, jednu jedrenjaču i jedan ribarski parobrod sa svega 31.000 tona.

Izvjestaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 6. Glavni stan, 5. maja: Ni na kojoj fronti ništa osobito.

CARIGRAD, 7. Glavni stan, 6. maja. U Iraku stanje se nije izmijenilo.

gim se uglednijim članovima ni ne spominje u policijskim spisima, da su bili galofil, nego samo «progonitelji vlastele». Kao da je u tomu bilo sadržano sve! Progonitelji vlastele bio je dakako i prijatelj liberalnijih političko-socijalnih ideja. Milutinović je ovako ocrtao neke Dubrovčane: «Više ili manje su intriganti, a bez upliva, kod mase mnogo ih je onraženo; pod Francezima su bili dijelom osobni progionitelji vlastele i tu ulogu rado sada preuzeli» (M. II).

Zašto su uvršteni toliki protivnici starog u pravno-političkog sustava u framasonske listine, premda mnogi od njih nijesu bili članovi loža ili su bili iz drugih razloga, a ne iz framasonskoga osvjeđenja?

Reglement ljubljanske lože brani 14. člankom, da se u loži ne smije govoriti o vjeri i politici. Il est defendu de parler en L. d'affaires politiques ou religieuses. Reglement se zadarske lože pozivlje na franceske i talijanske zakone, koji ne brane lože, pače ih štite, te razjašnjuje ložine motive ovako: Družba francosko-dalmatinskih slobodnih zidara, sabranih u zadarskom orijentu, imajući na umu, da razlozi, koji su ih spojili, nemaju za predmet to, da se bave političkim pitanjima ili vjerskim ili vladinim, nego jedino, da se naizmjence podučavaju u pravim načelima dobra čudorejca i kre-

Fronta u Kavkazu: Živahna djelatnost naših patrola.

Fronta na Sinaju: Šest naših letilaca osuše izdašno i uspješno bombama neprijateljski glavni stan i letjelište.

Revolucija u Rusiji. Razjašnjene ruske vlade.

PETROGRAD, 6. S obzirom na sumnju, što je nastala u tumačenju note ministra izvanjskih poslala saveznim vladama, privremena vlada smatra za potrebno da dade ova objašnjenja: Jasno je, da ta nota, kad govori o odlučnoj pobjedi, ima pred očima rješavanje problema, što ga je privremena vlada iznijela u svojoj izjavi dana 9. aprila, a po kojemu slobodnoj Rusiji nije cilj gospodovanje na drugim narodima niti osvajanje njihovih nacionalnih dobara, već joj je cilj jačanje trajnog mira na osnovu slobodnog razvoja narodâ, niti ona ide za podjarmilivanjem ili ponižavanjem bilo kojeg naroda; ali opet neće ni trpjeti, da njena domovina izagije ponižena iz velike borbe. Ovo će se objašnjenje saopćiti poklisarima saveznih zemalja.

Radničko i vojničko predstavništvo i vladino razjašnjenje.

PETROGRAD, 6. Petrogradska agencija: Veliko vijeće radničkih i vojničkih predstavnika, pošto je pretreslo naknadno vladino saopćenje, u kojemu objašnjaju svoju notu od 1. maja razaslanu saveznicima, prihvatilo je rezoluciju, u kojoj kaže: Vladina nota saveznicima preklada svako dalje tumačenje note od 1. maja u smislu koji bi bio protivan promicanju revolucionarne demokracije. Izvršbeni odbor izjavljuje svoju neiskolebljivu volju, da jedino pod tim uvjetima uspostavi mir, te izriče svoje tvrdo pouzdanje, da će narodi svih zaraćenih država prigriti svoje vlade, da započinju pregovore o miru na osnovu odricanja aneksija i ratnih odšteta.

Agrarno pitanje u Rusiji.

PETROGRAD, 7. Petrogradska agencija: Do naredbi privremene vlade osnovalo se u Petrogradu središnje povjerenstvo sa gospodarskim odborima po svoj Rusiji, kojima je svrha, da izrade opći agrarni zakon da se prikaže konstituenti. U isto vrijeme vlada iznova pozivlje težeke i vojnike, da pričekaju, dok taj zakon bude gotov i da ne rješavaju agrarno pitanje po svojoj volji, jer da će se samo tako izbjeći potpunoj dezorganizaciji zemlje.

Privremena je vlada naredila, da se stave pod zapor zalihe mjeđi u evropskoj Rusiji i u Kavkazu.

Na obranu ruskog pokreta za slobodu.

PETROGRAD, 7. (Reuter). Kozačko vijeće prihvatilo je rezoluciju, po kojoj se svaka naoružana ili nenaoružana manifestacija na ulici protiv vlade ima smatrati izdajstvom protiv ruskog pokreta za slobodu.

post, i da zakoni francoskoga carstva i talijanskoga kraljevstva ne samo ne brane njezin osnutak ni njezine skupštine, nego još i štite i predusreću, i da joj isti zakoni ne brane, da sastavi posebne reglemente za širenje i opsluživanje istih načela...

Nu ta se teorija nije u praksi potpuno provodila. Smije se sa velikom vjerojatnošću tvrditi, da se je u francosko-ilirskim ložama gojio napoleonsko-francoski patriotizam i da je većina članova bila u politici slobodoumna, kao i u vjeri. Ko je priznavao dogme, nije mogao biti framason, jer je već 1738. sv. Stolica bacila anatemu na framasonstvo.

Činjenice, da je guverner Bertrand bio do skrajnosti protivan framasonskim ložama i da Junot u Zadru nije htio da primi deputacije framasonske lože, te je rastrgao njezin popis, ne dokazuju ništa proti gornjoj tvrdnji, da su lože imale i neko političko-propagandističko obilježje, kao ni okolnost, da više zagrijanih bonapartistički nije prešlo u framasonstvo poput predsjednika Bergelica, bilježnika Boasi, trogirskog odvjetnika Cassotija, Grisogona, blagajnika na Hvaru, Geremie, cancelliere di sanita, koji je pred šibenskom komisijom tužio austrijske privrženike, P. E. Koluđrovića, Mestre, koji je obavio šibensku komisiju o austrofilima, Smi... na Hvaru, kanonika Točića (S... framasoni bili poslušni... Reg. 4-6.

Ruske povrede međunarodnog prava u ratu s Austro-ugarskom Monarhijom.

(Iz zbirke izdane od c. i. k. Ministarstva izvanjskih posala). (Nastavak).

Kako se postupalo sa zarobljenim bolesnicima i ranjenicima ne mogu mnogo kazati, jer su meni poznate samo prilike priče. Bolnice br. 1. Neko vrijeme nije uopće bilo zavoja. Dogadjalo se, da se iz amputacije zavoj nije mogao izmijeniti često za 10-12 dana radi pomanjkanja materijala. Mislim, bilo je u novembru, da su se liječnici uopće tužili radi nestašice zavoja, a ruski zapovjednik bolnice izjavi, da ne može dobiti zavoja, jer da ih nema. Tada nadogje veći broj ruskih ranjenika, a sve se moralo poviti. Daši liječnici izjaviše, da to ne mogu učiniti, na što je za četvrt sata rusko zapovjedništvo poslalo zavoja.

Za ispražnjenja bolnica baš se zvijerski postupalo. Bolesnici sa vrućicom bili su nošeni u slabom odijelu za najveće zime na otvorenom nosiljkama, ostavljeni su bili za čitave satove na ulici a tada odnešeni na kolodvor, gdje su često čitave dane ostajali. Za prenošenja na kolodvor više puta se bolesnici umrli. Za najveće studeni vidjeh, gdje se jednoga ugarskog vojnika, jednog priča, ust. vodnika, koji je bio proglašen invalidom, iz bolnice izvuklo bez obuće, samo sa obojima.

S časnicima se bolje postupalo, ali i ovi su se na to tužili, da su njima — i sami ruski časnici — oduzeli novac, satove i prstenje. Nekojima oduzeše novaca do 100 kruna, ali ih se osiguralo, da će im u Rusiji novac biti vraćen.

U Lavovu su zatvorili umirovljene časnike — megju tima i jednog generala — i otpraviše ih u Rusiju. Od jednoga od ovih stiže tužno pismo, u kojemu se ljuto tuži, da u Kievu smrzavaju i gladuju. Da su njihovi ležaji vještaci (Soldatenbett), da se sami ne smiju hraniti, i da dobivaju jednom na dan kašu od zobi ili proju. I da im pušenje nije dozvoljeno.

Slično je javio i jedan pomoćni liječnik iz Praga. On pisa, da su u Kievu u tri male sobe, u jednoj od ovih bijaše i zahod, smještena 72 časnika i liječnika. Liječničke sprave, dalekozori, dapače i toaletne boce da su im bile oduzete. Da se hrane kašom ili projom, kuhanoj u vodi, bez sala; ali su mogli kupovati po jednom ruskom vojniku — kod njih na službi — masla, kruha, šunke i duhana.

S početka se u Lavovu mučke podnosilo, da se sa zarobljenicima govori i njima duhana nugja. Ovim se često služilo civilno pučanstvo. Ipak sam često vidio, gdje bi ruska vojnička pratnja u takvim prigodama krivavo izbila gragjansko pučanstvo. Neka stara Židovka bila je bičem tako izbijena, da se bez svijesti srušila na zemlju. Časnici, koji bi ovako bijedne prizore vidjeli, vrlo bi rijetko posredovali. Ipak se i drukčije dogadjalo, da bi ruski časnici dijelili našim zarobljenicima novaca i duhana. Kasnije se zabranilo govorenje sa zarobljenicima pod prijetnjom zatvora od 3 mjeseca ili globe od 3000 rubalja.

Treba pripisati slabom nadziranju i podmišljivosti ruskih vlasti, da je hiljadama zarobljenika uspjelo da pobjegnu. Ja sam sam iskupio mnoge zarobljenike za jedan rubalj, a jednom jednoga za samih 10 kopeka. Do mom računu moralo bi biti samo u Lavovu oko 8000 momaka i 200 časnika, koji su Rusima pobjegli. Veći je dio našao zarade u raznim radionicama, dok druge prehranjuju Židovi i Nijemci u Lavovu.

Nakon kapitulacije Przemysla objelodanjen je u novinama oglas ruskoj tvrgjavnoj zapovjednici, da će svaki austrijski i ugarski časnik, te svaki momak posade, koji je izbjegao zarobljeničtvu, biti stavljen pred ratni sud, ne javi li se do odredjenog vremena.

Jedan ruski ratni dobrovoljac, koji je pripadao jednoj pukovniji 48. njemačke prič. divizije, i koji je zdrav dospio u ratno sužanjstvo, pripovijedao mi je, da je za zarobljeničtva bio ranjen bajunetom te morao biti prenešen u Strju u bolnicu, iz koje je kasnije pobjegao. On pripovijedaše, da je na svoje oči vidio kako je neki viši ruski časnik bičem po licu tukao jednoga zapovjednika kumpanije, gosp. kapetana W.....

Kapuraj.... klagenfurtske zem. strj. pukovnije, koji je za vrijeme transporta pobjegao Rusima, pripovijedaše mi, da su Rusi kod Rudnika ubili 13 njemačko-austrijskih suzanja.

Htio bih još spomenuti jednu zgradu, koja mi se čini osobito značajnom za postupak Rusa. Kad je bio zarobljen gosp. general-major Raft, ne imaje uza se novaca ili ga imaje malo. Naravno bila

mu je oduzeta sablja. Kako je gospodin general-major Raft bolestan na želudcu smjestiše ga u lavovsku prič. bolnicu br. 1. Tu mu obećaše, da će dobiti novaca, da kupi rublja. Unatoč mnogim traženjima nije dobio novac. Dobio je naprotiv dozvolu, da može nositi sablju. Ali sablja mu nije bila dostavljena.

Odmah nakon zapreme jednog mjesta nalagaše se, da se preda oružje. U Lavovu moralo se predati i historijsko oružje i to uz potvrdu. Ovo se oružje moralo čuvati u muzeju. Ali u velikim škrinjama otpremljeno je u Rusiju od vjekova staro oružje često okovano dragim kamenjem.

Rubalj je dobio prisilni tečaj od 3 kr. 33 h. Skoro danonice se u Lavovu hapsilo. Tako je bio zatvoren trgovac Eidmanna pod sumnjom spijunaza. Predma mu nijesu mogli ništa dokazati, otpremiše ga iz Lavova u Sibiriju.

Jednog je dana oglašena zapovijed gradskog zapovjedništva, da trgovine Židova moraju i s ubotom biti otvorene, jer da je to u interesu ruske vojske. Onaj koji ne bi otvorio trgovine, da će biti lišen svoga imanja i otpremljen u Sibiriju.

Neku gospogju Stein noću zatvorise, jer je predala nekom čovjeku, koji je preko Karpata htio u Ugarsku, pismo za muža. Čovjeka zaustaviše kad je kanio proći liniju. Gospogju su Stein oslobodili, kad je isplatila policijskom šefu 100 rubalja, sutradan je opet zatvorise i u Sibiriju otpremiše.

Osobito je poglavlje hajka na radnike za kovanje rovova. Dočelo se to koncem decembra. Kako kučkoder lovi na ulici pse, tako su vojnici i žandari lovili prolaznike. Radnicima se osiguralo rubalj na dan i hrana. Kad zatim niko više ne izlazaše na ulicu, išlo se od kuće do kuće, pretraživali se podrumi, potkrovlje i spreme; prigodice se i kralo. Da je ko pokušao za vrijeme transporta pobjeći, kravovo bi ga izmlatili. Ruski časnici gledahu te prizore i smijahu se. Na Ringu se dapače i pučalo za pobjeglim. U lovu na ljude radili su pojedini vojnici svojevoljno, a to je gradsko zapovjedništvo mučke trpjelo. Lov je bio skopčan i sigurnim i unosnim probitkom. Od momčadskih straže mogao si se iskupiti za 1 do 10 rubalja. Suvršeno je naglasiti, da je hrana kopača rovova bila vrlo slaba i da su nadnicu većinom ukcali činovnici i sarže opredijeljeni za nadzor.

U marču obješio se prijelom sudu tri rusinska seljaka, jer bi bili druge odvracali, da se svojevoljno jave za kovanje rovova, jer da će u tome austrijska vlada nazrijeti veleizdaju. Osuda je bila oglašavanjem objavljena cijelom Strjjskom okružju i nadodano, da će otsada svaki doći pred ratni sud, ko se ukloni radnji za ruske vojničke svrhe.

Rekviziciju su hrane rijetko obavljali časnici, obično podčasnici. A i kad su časnici vršili rekviziciju, ne brojahu se ni za što nego su sve prepuštali svojim podčasnicima. Cijene su bile naprosto smiješne. Za kravu ili bika plaćalo se često samo 10-15 rubalja, poprečno 80 rubalja. Seljaci su se za to uopće tužili. Slične su bile cijene za zob, žito, sijenno i slamu. Vladala je najveća samovolja. Kad bi se seljak nećkao, da primi novac, oduzela bi mu se životinja bez ikakve naplate i još zaprijetilo zatvorom.

Koncem aprila objavila se naredba, po kojoj se životinje za rasplod, općinski bikovi, otelećene krave i nagragjeni volovi ne smiju bez privolje vlasnika rekvirirati. Niko od odregjenih za rekviziciju ne držaše se naredbe, nego u slučaju, kad više uopće nije bilo takvih životinja. Časna iznimka bijaše samo opskrbni časnik XXII finskih zbora, po narodnosti Finac, koji je plaćao pristojne cijene i udovoljavao takogjer željama seljaka.

Osobito se strogo vršila zabrana alkohola. Unatoč tome moglo se često vidjeti na putu ne samo pijanih vojnika, nego i časnika. Pod prijetnjom, često i revolverom, silili su kćmare, da im prodaju alkohola. Katkada bi prisilili kćmare, da im dade nove količine, inače da će ga javiti, što im je prodao alkohola. Kao surugat pili su ruski vojnici kelnsku vodu, denaturiranu žestu, dapače i postolarski šebaj. Osobito su voljeli jako mirisni sapuni, koji su Cerkezi jeli.

Za cijelog onog vremena što ja sprovedoh za ruskom frontom gonilo se gragjansko pučanstvo u Sibiriju. Isprvice pod izlikom da su ti ljudi direktno ili indirektno potpomagali austrijske i ugarske vojnike.

Zu čije zime vidjeh, gdje su iz karpatskih sela gonili Židovkinje, bez toplog odijela, bose sa dojenčadi na prsima preko snijega i leda u Lavov, da ih kasnije otpremu u unutrašnju Rusiju.

Dodneske na poljskom jeziku primahu ruske vlasti, ali ostajahu neriješenima. „Doželjni su bili samo podnesci na ruskom jeziku.“

prokazali kao fakasone sve vijenije ljude, što se u bilo čemu pokazae galofilima.

Tim je riješeno i pitanje, odakle imena tolikih svećenika u popisima. Već sam velik broj duhovnih osoba dokazom je, da nijesu svi bili framasoni iz uvjerenja, nego su dospjeli u te imenike iz drugih, netom navedenih razloga. U kotorskom se popisu spominje kanonik Anton Gratiš, kanonik: Anton Kajović, Ambroz Lučančić, Mačić, gen. vikar u Budvi, Vinko Maserović (Mazarović), arhiđakon; u makarskom kanonik Grubišić, u šibenskom nadsvćenik Semonjić, u zadarskom kan. Mischiato. Da su pogđjekoji svećenici mogli dobro pristati loži po svojim slobodnijim nazorima i slobodnijem životu, ne da se tajiti. Tako zadarski popis odaje nekoga Tripa Rončevića, bivšega kanonika, receveur des domaines (T. Klette, Sch I), a spljetski nekoga Julija — to (nečitljivo), ekskanonika, kan. Dražića, advokata, dvoličana po Schmittu, a inače čovjeka dobrih misli. Ili je većina ovih svećenika zastupalo slobodnije stajalište u politici i tako bilo svrstano u ložine rubičke ili su bile po srijedi osobne mržnje, zadjevice, interesi, pa tako mnogi upadoše u popis u ko žrtve tugjih intriga, ili je bilo i jedno i drugo. Da je bilo po srijedi najviše slobodnije političko shvaćanje, dađe se razabrati i iz toga, što primjerice kotorski popis nosi imena nekijih svećenika, odličnih po stepenu crkvenih časti i služba, a za kanonika Grubišića u Makarskoj, u čijoj je kući bilo sabiralište framasonskih pristaša, kao i za brata mu Mihovila, trgovca, kaže se s oba franceski pristaše prvoga reda (Sch. I).

Jedan američki državljani rođen u Galiciji, koji je pred ratom došao k rodbini u Galiciju, htio se je svojom redovitom putnicom, koju sam ja vidio, povratiti u domovinu preko Rumunjske. Generalni gouverner uskratilo je dozvolu, dotično vidmiranje putnog lista. Na tužbe na američko poslanstvo u Petrograd ne bilo odgovora. Sigurno ne bi tamo stigle, hvala ruskoj cenzuri.

Iza sretne ofensive vojne skupine Pfanzer-Baltina, koncem februara, bi objelodanjena zapovijed vojnog višeg zapovjednika, po kojoj su svi Židovi proglašeni uhodama. Bilo je zabranjeno vlastima izdavat i Židovima putnice iz jednog okružja u drugi.

Koliko sam ja mogao zagledati u prilike ruske vojske, mogu reći, da su Rusi sjajno spremni za rat. Oni su ga dugo i potpuno pripremali. Ruski mi časnici pripovijedahu, da je od rusko-japanskog rata priprema bila osobito intenzivna. Rusija bi bila, da je još dvije-tri godine vremena imala, da se naučava, tako snažna postala, da joj čitava Evropa ne bi mogla nauditi. Nijesu osobito lijepo govorili o svojim saveznicima. Francuze zovu „gadnim momcima“, s kojima bi Nijemci mogli štošta učiniti, Engleze „intrigantima“, koji krvare druge narode, da svoje saveznike ispiju.

Upitom na ruske vojnike, kad je Rusija započela mobilizacijom, mogao sam odrediti, da se nije istodobno u svim dijelovima carstva provela mobilizacija. Već napomenuti vodnik, čija je baterija bila u Perziji, pripovijedaše, da ih se mobiliziralo već u maju i poslalo u Evropu. Jedan Rus njemačke narodnosti iz Kurlandske, topdžija kod tvrgjavnog topništva, koji je bio dodijeljen pješništva, iskaže, da je njegovo selo pozvano pod barjak 10. jula. Mislili su, da se ide na Turke.

D-r Hermann Löw s. r. zastavnik u prič.

DALMATINSKE VIJESTI

Rogjendan Njez. Veličanstva Cesarice i Kraljice Zite.

Po svoj Dalmaciji proslavljen je danas prvi put rojendan Nj. c. i k. Apost. Veličanstva premlostive naše Cesarice i Kraljice Zite uzposnim patriotskim načinom.

U Zadru cijeli je grad jutros osvanuo okičen. Sjeđišta svih državnih i pokrajinskih vlasti i uređa, orćinske zgrade i sjeđišta društava i brodovi u luci bili su okičeni.

Na 10 sah. prije pođne bila je u prvostolnoj crkvi Svete Stošije svećana služba božja.

Pontifikovao je preuzvišeni gosp. nadbiskup d-r Puljišić.

Bili su na službi božjoj preuzvišeni gosp. Namjesnik grof Attems na čelu namjesništenog predstavnictva, presvijetli gosp. predsjednik Sabora dalmatinskog d-r Iučević su dva prisjednika Zemal. Odbora, preuzvišeni gosp. predsjednik prizivnog Suda pl. Benedetti s predstavništvom sudskih vlasti, sudstojnici i predstavnici svih ostalih državnih vlasti, upravnik općine zadarske dvorski savjetnik Skarić; zastupnici na Carevin. Vijeću koji stanuju u Zadru, upravnik trgovačke komore zadarske savjet. Duboković sa gospodom Mazzocco i Giacasa, predstavnik odvjetničke komore zadarske, odvjet. d-r Skvrce, konsulski opravnik Luxardo i mnogo druge gospode.

Od vojništva prisustvovali su zapovjednik zemal. oružništva pukovnik Selinka, postajni zapovjednik potpukovnik Sertić, zapovjednik predjelne obalne obrane major Mally i mnogi časnici; prisustvovalo je takogjer ođaslanstvo dalmat. Veterana, a mnogo gragjana.

I u gr. ist. mjesnoj parohijskoj crkvi bio je na najsvetčaniji način proslavljen rojendan Njezina Veličanstva, naše Cesarice. Svećano blagodarenje ođslužio je preosvešteni zadarski episkop D-r Dimitrije Branković.

Blagodarenju su prisustvovali predstavnici c. k. Namjesništva, c. i k. Vojske, Zemaljskog Odbora, profesorski zbor gr. ist. bogoslovije sa svima bogoslovima, giaci svijui srednjih i pučkih škola sa svojim katiketama, članovi crkveno-opštinskog savjeta i mnogo pobožna svijeta.

Previšnja odlikovanja.

Njegovo se c. i k. Apostolsko Veličanstvo, previšnjim rješjenom od 23 aprila o. g. premlostivo uđostojilo podijeliti ratni križ za civilne zasluge ovim državnim činovnicima i poslužnicima u Dalmaciji:

NA DAN ROĐENJA NJEZINA VELIČANSTVA NAŠE PREMILOSTIVE ČESARICE I KRALJICE ZITE.

Sirotni tužni bjesmo, milovanja bez majčina, Zora bijela je l' svitala ili noća tavana päla, Crna slika bi nam svijet, - mrtva, gluha okolina... Ti si došla, dobra majko, obradovat svih si znala!

Tvoje majke plemenitost duša Tvoja svu odala; Materinska Tvoja blagost, milosrdnost i vrlina, Utješljivo nad patnicim' zrčkom sreće svud prosjela; Tebe bijedni blagosivlju s blagotvornih divnih čina.

Sretna bila, Cesarice, prehodnice zvijezdo mira, Ti ljubavi vrelu živo, siročadi osmijeh mili, Tvoja slatka riječ tužnim' ko blagoslov srce dira!

Živi, vladaj, Majko naša, srca dobra, milostiva, Tvojoi sreći dugovjeko narod se veselili! Daj, o Bože, kroz sav život zemlja rajem da Ti biva!

Prvić Luka (Šibenik) 9. V. 1917.

Vicko Marković nadučitelj.

Dobiše ratni križ za civilne zasluge drugoga razreda: Zemaljski sudski savjetnik i poglavica kotarskog suda na Visu Sime Bašić, predsjednik zemaljskog suda u Zadru Mate Bojanić, zamjenik državnog odvjetnika u Šibeniku Sime Burić, zemaljski sudski savjetnik i poglavica kotarskog suda u Cavtatu Josip Flörer, zamjenik državnog odvjetnika u Zadru Dr. Marin Ivić, potpredsjednik višeg zemaljskog suda u Zadru Petar Novaković, kotarski sudac u Šibeniku, službeno dodijeljen višem zemaljskom sudu u Zadru, Antun Santica, zemaljski sudski savjetnik i poglavica kotarskog suda u Biogradu d-r Ivan Tironi, državni odvjetnik u Dubrovniku d-r Ivan Učević, državni odvjetnik u Kotoru Antun Zlošilo.

Dobiše ratni križ za civilne zasluge trećeg razreda: kancelarijski oficijal na kotarskom sudu u Korčuli Petar Bernardi, kancelarijski oficijal okružnog suda u Šibeniku Emanuel Brechler, kancelarijski oficijal okružnog suda u Spljelu Grgur Dujmović, držitelj zemljišnika na okružnom sudu u Kotoru Eutimije Gjurčić, kancelarijski oficijal na kotarskom sudu u Vrlici Mile Milković, kancelista kotarskog suda u Benkovcu Ivan Urlić, kancelista na državnom odvjetništvu u Zadru Ivan Veljačić.

Dobiše ratni križ za civilne zasluge četvrtog razreda: uređovni poslužnici na višem zemaljskom sudu u Zadru Antun Antonić i Josip Pekas-Marosy, uređovni poslužnik okružnog suda u Šibeniku Toma Lukanović, uređovni poslužnik okružnog suda u Splitu Josip Soldo.

Njegovo je c. i k. Apostolsko Veličanstvo uđijelilo zlatni krst za zasluge s krunom, na traku kolajne za hrabrost, u priznanje izvrsnog službovanja u ratu, višem poštanskom upravitelju Petru Celeginu u području ravnateljstva pošta i brzojava u Zadru.

Za prehranjivanje naroda.

Doznajemo da će za Dalmaciju biti doznačeno Namjesništvu, za šest mjeseci, počevši od ovog mjeseca maja, po pet vagona jaja na mjesec.

Ratna kuhinja za mladež u Zadru i preuzvišena g.gja grofica Attems.

Njezina Preuzvišenost gospogja Ana grofica Attems-Heiligenkreuz, koja namjerava provesti u Dalmaciji živu i svestranu akciju skrbi za mladež, živo se zanima i za ratnu kuhinju što će „Dobrotvorno društvo hrvatskih škola“ otvoriti u Zadru za svu mladež, te se uđostojala primiti ovi toliko plemenitu i potrebitu skrbnu uređbu pođ svoju zaštitu.

Preuzvišena gospogja Ana grofica Attems posjetila je jučer u Zadru sva dječakta zabavišta, baš kad su djeca objeđovala; pregledala je cijelu uređbu i ostala vrlo zadovoljna načinom kako ove humanitarne ustanove djeluju.

Poštanske štedionice u Dalmaciji.

U Dalmaciji je u poštanske štedionice položeno prošastog mjeseca aprila u štedionički ođio: kruna 144.113,86, a povraćeno kruna 103.248,91. U promet čekima položeno je kruna 6,976,801,95, a isplaćeno kruna 3,148,375,10.

Koncertat dobrotvornog društva hrvatskih gospogja u Zadru.

U subotu, 5. o. m. bio je u dvorani „Radium“ već javljeni veliki koncert, priređen od dobrotvornog društva hrvatskih gospogja u Zadru, čiji je prihod namijenjen prehranjivanju siromašne djece. Živim zauzimanjem predsjednice društva presvijetle gospogje Iučević i drugih članova odbora, oduševljenim dobrovoljinim učestvovanjem odličnih domaćih umjetnika i ljubitelja muzike, koncertat je uspio na opće zadovoljstvo. Glavna privlačivost koncerta bijaše što je izveden program čisto slavenske muzike. Na koncertu je bila najbranjiva publika; na trijemu i u prvim redovima u sali bijaahu sve glavne službene ličnosti grada; N. P. gosp. Namjesnik grof Attems sa preuzvišenom gospogjom groficom, presv. gosp. Predsjednik Sabora dalm. d-r Iučević sa milostivom gospogjom, pa svi redom poglavice svih ostalih gragjanskih i vojenih oblasti i uređa, te mnogo časnika i gragjana. Gospogje i gospogjice, zadarske krasotice, u pramaljetnim toaletama zadavahu bajni čar krasno rasvijetljenoj ubavoj dvorani.

Koncertat započe „Zemskim zborom“ Lisinskoga u operi „Porin“ i pjevom „Život vojaka“ od Dvorčaka iz ciklusa „Moravski dvojevje“. Svak se diova načnosti, savršenosti i fuziji glasova u pjevanju mladog simpatičnog živahnog ženskog zbora, koji se opet odlikovao, zajedno s muškim zborom, na početku drugog dijela koncerta osobito u Hatzevoj „Napitnici“. Uspjeh je bio uprav lijep, a to je oso-

Gsvrt na članak „Prigodom jednoga prosvjetnoga pothvata u Zadru“.

U podlistku 36. broja ovogodišnjeg „Narodnog Lista“ čitali smo vrlo lijepi članak napisan od učenog profesora D-ra M. Perkovića.

Članak je napisan što se reče srcem na dlanu, u dobroj namjeri, bez osebnih interesa i pun je krasnih misli u pogledu staranja za odgoj nasega ženskoga svijeta, pak mora da svakoga zanima. Dugo smo u ovome pogledu spavali. Drenuo nas je učeni gosp. profesor baš u času, kad nam Domovini najviše treba dobrih žena i majka. Dužnost je svijui obrazovanih muzeva i otaca u Dalmaciji, da se jednodušno odazovu pozivu gosp. prof. Perkovića i da ovo pitanje što prije u djelo privredu, a načelo neka svima bude sve, osoba (i vlastita i tuđa) ništa.

Dunim pravom kaže učeni g. pisac članka, da se za opći uzgoj ženskih duša u Dalmaciji nije učinilo ništa, a uzgoj je najvažniji posao. Zavrismo li u naša sela i varoše, opaziti ćemo, da su naše ženskinje prepuštene same sebi. Nitko se za nje ne briga, nitko ih ne uzgaja i ne pripravlja za život, koji ih kao majke i kućanice čeka. — Ništa bolje nije u gradovima. Ako u gradovima neke djevojke pohagaju gragjanske, a moguće i srednje škole, to opet nijesu škole za njih kao buduće majke i domaćice, jer kad dovrše takove škole, mogu biti dobre učiteljice i činovnice, ali dobre žene i majke nikada, pošto ako žensko kao učiteljica boravi u školi ili kao činovnica u uredu na mjesecu, ona doduše obavlja korisne poslove i

gnj... koji u prvoo... političke uprave u... canja, nešto iz neznanja, a

Slijedi.

GRADSKA BIBLIOTEKA
JURAJ ŠIZGORIĆ
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

PROSPEKT.

Šesti austrijski ratni zajam.

Poreza prosti 5 1/2% amortizacioni državni zajam i poreza proste
5 1/2% državne pokladnice.

OGLAS.

Na osnovu carske naredbe od 4. kolovoza 1914., L. d. z. br. 202., o vršenju kreditnih operacija za podmirivanje troškova za izvanredne vojničke mjere povodom ratnih zapletaja izdaju se kao

šesti austrijski ratni zajam

- I. poreza prosti 5 1/2% amortizacioni državni zajam i
 - II. poreza proste 5 1/2% državne pokladnice, koje će biti vraćene dne 1. svibnja 1927.
- Ukupni iznos ratnog zajma ustanovit će se na osnovu posljednjaka javne subskripcije.

I.

Poreza prosti 5 1/2% amortizacioni državni zajam podijeljen je u serije po 5.000.000 kruna te će biti izragnjen u odsjecima od 50, 100, 200, 1000, 2000, 10.000 i 20.000 kruna. Komadi su datirani 1. travnja 1917. te imaju u facsimile potpis c. kr. ministra financija i supotpis predsjednika i jednog člana povjerenstva carevinskog vijeća za nadzor državnih dugova. Izdani su u njemačkom jeziku a bitni sadržaj teksta dođan je u zemaljskim jezicima.

Zadužnice glase na imaoća te se ukamaćuju sa 5 1/2% na godinu. Kamate odsjeka po 100, 200, 1000, 2000, 10.000 i 20.000 kruna isplaćuju se svake godine dne 1. travnja i 1. listopada unatrag u polugodišnjim obrocima, a kamate odsjeka po 50 kruna u cjelogodišnjim obrocima dne 1. travnja svake godine unatrag. Zaduznice su opremljene sa 21 kuponom, od kojih prvi dozrijeva dne 1. listopada 1917., odn. za odsjeke po 50 kruna dne 1. travnja 1918.; nadalje je dođan jedan talon, za koji se mogu u svoje vrijeme podignuti daljni kuponi kod državne središnje blagajne, i to bez ikakvih troškova ili pristojbina.

Zajam će se vratiti u nominalnoj vrijednosti a isplatit će se u godinama 1923. do 1957. na osnovu žrijebanja anuitetama, koje će biti po prilici uvijek jednake a obuhvatat će kamate i glavnice. Žrijebanja će se držati po serijama (po 5.000.000 K) te će se obavljati svake godine mjeseca listopada, a prvo žrijebanje mjeseca listopada 1922. Isplata će se obavljati dne 1. travnja, što slijedi nakon žrijebanja. Svake će se godine čim prije nakon žrijebanja javno oglasiti izrijebane serije sa popisom serija, u kojima još ima restanta.

Za državne zaduznice, koje su dozrele za povratu, ne će se plaćati kamate od onog dana, kad bude dozrio iznos glavnice.

C. kr. ministar financija ima pravo, da počev od 1. siječnja 1927. pomnoži žrijebanja ili da vrati ne isplaćeni još iznos zajma u nominalnoj vrijednosti bez žrijebanja, ali se mora u tom slučaju držati tromjesečnog otkaza. Taj se otkaz mora oglasiti u službenoj novini „Wiener Zeitung“.

Kamate će se isplatiti a isto tako će se vratiti glavnica državnih zaduznica bez odbitka poreza, pristojbina ili drugih daća, ako se otkupe dozreli kuponi kamata odn. državne zaduznice kod c. kr. središnje državne blagajne u Beču. Kamatni listovi zastarit će nakon 6 godina, izrijebanja ili otkazane državne zaduznice nakon trideset godina poslije roka dozrelosti.

Raspaćavanje poreza prostog 5 1/2% amortizacionog državnog zajma ne potpada pod porez za raspaćavanje efekata.

II.

Poreza proste 5 1/2% državne pokladnice glase na imaoća te su izragnjene u odsjecima od 1000, 5000, 10.000 i 50.000 K. Datirane su 1. svibnja 1917. te imaju u facsimile potpis c. kr. ministra financija te supotpis predsjednika i jednog člana povjerenstva carevinskog vijeća za nadzor državnih dugova. Izdane su u njemačkom jeziku a bitni sadržaj teksta dođan je u zemaljskim jezicima. Državne pokladnice ukamaćuju se sa 5 1/2% na godinu. Kamate se isplaćuju unatrag dne 1. svibnja i 1. studenoga svake godine u polugodišnjim obrocima; iznos glavnice državnih pokladnica vratit će se dne 1. svibnja 1927. C. kr. ministar financija ima pravo da vrati državne pokladnice posve ili djelomice u službenoj novini „Wiener Zeitung“. Komadi su opremljeni sa 20 kupona, od kojih prvi dozrijeva dne 1. studenoga 1917. Kamate će se platiti a isto tako će se vratiti glavnica bez odbitka poreza, pristojbina ili drugih daća, ako se predaju dozreli kuponi kamata odnosno državne pokladnice kod c. kr. središnje državne blagajne u Beču.

Zahtjev, što potječe od državnih pokladnica prestaje zastarenjem, obzirom na kamate nakon šest godina, a obzirom na glavnice nakon trideset godina poslije roka dozrelosti.

Raspaćavanje 5 1/2% državnih pokladnica ne potpada pod porez za raspaćavanje efekata.

U Beču, dne 1. svibnja 1917.

C. kr. ministar financija.

Poziv na subskripciju.

Subskripcija počinje dne 10. svibnja 1917. te će svršiti u petak, dne 8. lipnja 1917., u 12 sati o podne.

Dotpisivanja mogu se obaviti kod slijedećih mjesta: c. kr. poštanski štedionički ured u Beču i njegova sabirališta (c. kr. poštanski uredi), sve državne blagajne i porezni uredi, Austro-ugarska banka, glavni zavod u Beču, njene podružnice u Austriji, u Bosni i Hercegovini te njene ekspoziure u Lublinu i Beogradu, Anglo-Oesterr. Bank u Beču, Wiener Bank-Verein u Beču, k. k. priv. Allgemeine Oesterreichische Boden-Credit-Anstalt u Beču, Centralbank der deutschen Sparkassen u Beču, k. k. priv. Oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe u Beču, Allgemeine Depositen-Bank u Beču, Niederösterreichische Escompte-Gesellschaft u Beču, k. k. priv. Oesterr. Länderbank u Beču, k. k. priv. Bank und Wechselstuben-Aktien-Gesellschaft „Mercur“ u Beču, Bankhaus S. M. v. Rothschild u Beču, Unionbank u Beču, k. k. priv. Allgem. Verkehrsbank u Beču, Jadranska banka u Trstu, Banca Commerciale Triestina u Trstu, Bank für Ober-Oesterreich und Salzburg Linz, Bank für Tirol u Vorarlberg Innsbruck, Bielitz-Bialaer Eskompte- und Wechsel-Bank Bielitz, Böhmische Escompte-Bank u Prag, Böhmische Industrialbank u Prag, k. k. priv. Böhmische Unionbank u Prag, Galizische Bank für Handel und Industrie Krakau, Industriebank für das Königreich Galizien und Lodomerien samt dem Großherzogtum Krakau, Kranjska deželna banka u Ljubljani, Ljubljanska kreditna banka u Ljubljani, Landesbank des Königreiches Böhmen u Prag, Landesbank des Königreiches Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogtum Krakau, Landwirtschaftliche Creditbank für Böhmen u Prag, k. k. priv. Mährische Eskomptebank Brünn, Mährisch-Osterr. Handels- und Gewerbebank Mähr.-Osterr., Oesterr. Industrie- und Handelsbank u Beču, k. k. priv. Steiermärkische Escompte-Bank Graz, Ustredni banka českých sporitelů u Prag, Wiener Kommerzialbank u Beču, Wiener Lombard- und Escomptebank u Beču, Livnostenská banka u Prag te tuzemne podružnice tih bankovnih zavoda za vrijeme poslovnih satova kod svakog pojedinog mjesta.

Subskripcije se mogu obaviti takogjer putem drugih banka i štedionica, društava za osiguranje, privatnih bankira, veresijskih zadruga i njihovih sveza.

Za subskripcije vrijede slijedeći uslovi:

1. Cijena subskripcije iznosi:
za poreza prosti 5 1/2% amortizacioni državni zajam 92/50%
za poreza proste 5 1/2% državne pokladnice, koje će biti vraćene dne 1. svibnja 1927. 94%.
2. Subskripcija se obavlja tiskanica za prijavu, koje se mogu dobiti besplatno kod gore spomenutih mjesta. Može se obaviti i bez tiskanica za prijavu u pismu na slijedeći način:
„Da osnovu oglašenih uvjeta za prijavu potpisujem nom. K
šesti austrijski ratni zajam
u 5 1/2% amortizacionom državnom zajmu
i poreza prostim 5 1/2% državnim pokladnicama, koje će biti vraćene dne 1. svibnja 1927., te se obvezujem da ću ga preuzeti i platiti prema tome kako mi bude dodijeljen. Ujedno plaćam“
Svako mjesto, gdje se obavljaju subskripcije, ima pravo dozvolom ministra financija, da ustanovi iznos svakog pojedinog dodijeljenja.
3. Dodijeljenje će slijediti čim skorije nakon svršetka subskripcije, a o tom će subskribenti biti obaviješteni.
4. Cijena za nabavu ratnog zajma mora se za subskripcije do K

200 platiti odmah prigodom prijave čitavim iznosom. Za subskripcije preko 200 K treba prigodom prijave platiti 10% nominalne vrijednosti, dne 7. srpnja 1917. i 7. kolovoza 1917, svaki put po 20%, dne 7. rujna 1917. 25% i dne 8. listopada 1917. ostatak protivvrijednosti.

Kamate komada računaju se za 1. svibnja 1917.; subskribent ima stoga da nadoknadi 5 1/2% kamate komada od 1. svibnja 1917. do dana, kad plati novac.

5. Prijave na izvjesne odsjeke zajma mogu se uzeti u obzir samo u koliko se to čini dopuštenim onom mjestu, gdje je obavljena subskripcija.

6. Ratni zajam treba preuzeti kod istog mjesta, gdje je subskribiran.

7. Dok se ne izrade konačni komadi, izdat će se subskribentima privremeni listovi, ako to budu zahtijevali. Ti će se listovi zamijeniti konačnim komadima bez itakve pristojbe za zamjenu kod onog istog mjesta, gdje su bili izdani privremeni listovi.

Kako će se provesti subskripcije kod c. kr. poštanskog štedioničkog ureda u Beču i sabirališta (c. kr. poštanskih ureda), ovlaštenih od poštanskog štedioničkog ureda da preuzimlju subskripcije, za to vrijede modalitete, što će ih taj ured napose objaviti.

8. Ako se polože obligacije tog ratnog zajma odn. privremeni listovi kao ručni zalag, daju austro-ugarska banka i blagajna za ratne zajmove do 75% nominalne vrijednosti zajmove uz kamatnjak, snižen za 1/2 po sto, t. j. uz dotični oficijelni eskomptni kamatnjak. Odobreni kamatnjak ostaje na snazi sve dok traje sadašnji privilegij austro-ugarske banke, t. j. do 31. prosinca 1917.

Spomenuta dva zavoda davaju zajmove uz dotični oficijelni eskomptni kamatnjak i na druge vrijednosne papire, što se mogu kod njih založiti, u koliko bude iznos, što ima biti pridignut, očito upotrebljen da se podmiri svota subskribirana nu osnovu ovog poziva.

Za takve prolongirane zajmove odobrava se takogjer popust sniženog kamatnjaka, i to do 31. prosinca 1917. Na zahtjev odobrava se za zajmove, koji budu uzeti u gore označenim rokovima za uplate očito u svrhu da se podmiri subskribirani iznos, mjesto dotičnog eskomptnog kamatnjaka fiksnim kamatnjak od 5% na godinu do 31. prosinca 1917.

Nadalje će austro-ugarska banka i blagajna za ratne zajmove davati zajmove uz gore označene modalitete strankama, koje su posudile novac očito za vrijeme gornjih rokova za uplate opredijeljenih u prospektu, kod nekog drugog kreditnog zavoda (banke, štedionice, blagajne za predumove itd.) ili kod neke bankovne tvrtke, namjerom da mogu potpisati ratni zajam. Dati će naime tim strankama nov zajam uz fiksnu kamatnjak od 5 po sto i prolongirati uz taj fiksnu kamatnjak do 31. prosinca 1917. u onom iznosu, koji još očito nije isplaćen u času, kad bude stranka predala molbu.

9. Vlada će se pobrinuti za to, da ti popusti, odobreni od austro-ugarske banke ili blagajne za ratne zajmove prema točki 8. do 31. prosinca 1917. budu odobreni nakon tog roka od notne banke ili nekog drugog zavoda, što će ga vlada označiti, za poreza prosti 5 1/2% amortizacioni državni zajam do 30. lipnja 1922. a za poreza proste 5 1/2% državne pokladnice do 30. lipnja 1920.

10. Blagajna za ratne zajmove ovlaštena je, da na osnovu § 6, točke 3. carske naredbe od 19. rujna 1914., L. d. z. br. 248., uzevši u obzir osnovna pravila o rukovanju, propisana u spomenutoj carskoj naredbi, podijeli zajmove i ako se založe hipotekarne tražbine, koje imaju zakonsku sigurnost (§ 1374. o. g. z.).

U BEČU, mjeseca svibnja 1917.

PROSPETTO.

Sesto prestito austriaco di guerra.

Prestito dello Stato al 5 1/2% esente da imposta ammortizzabile e buoni del tesoro dello Stato al 5 1/2% esenti da imposta.

NOTIFICAZIONE.

In base all'Ordinanza Imperiale 4 agosto 1914, B. L. I. N.º 202 concernente l'esecuzione di operazioni di credito per sostenere le spese per provvedimenti militari straordinari in seguito alle complicazioni di guerra vengono emessi quale

sesto prestito austriaco di guerra

- I. un prestito dello Stato al 5 1/2% esente d'imposta ammortizzabile e
 - II. buoni del tesoro dello Stato al 5 1/2% esente da imposta rimborsabili al 1 maggio 1927.
- L'importo totale del prestito di guerra verrà stabilito in base al risultato della sottoscrizione pubblica.

I. Il prestito dello Stato al 5 1/2% esente da imposta ammortizzabile è diviso in serie da 5.000.000 di K. e verrà emesso in tagli da 50, 100, 200, 1000, 2000, 10.000 e 20.000 K. I pezzi portano la data del 1 maggio 1917 ed il fac-simile della firma dell'i. r. Ministro delle finanze e la controfirma del Presidente e di un membro della Commissione del Consiglio dell'Impero per il controllo del debito dello Stato. Sono estesi in lingua tedesca, il contenuto essenziale del testo è aggiunto nelle lingue del paese.

Le obbligazioni sono intestate al proprietario e fruttificheranno col 5 1/2% per ogni anno. L'interesse dei tagli a 100, 200, 1000, 2000, 10.000, e 20.000 K. verrà in seguito pagato posticipatamente in rate semestrali al 1 aprile e 1 ottobre d'ogni singolo anno, l'interesse dei tagli a 50 corone in rate annue al 1 aprile d'ogni singolo anno posticipatamente. Le obbligazioni sono munite di 21 tagliandi, dei quali il primo scadibile al 1 ottobre 1917 rispet. per i tagli a 50 K. al 1 aprile 1918; inoltre vi è unito un talone, col quale si potrà a suo tempo prelevare gli ulteriori tagliandi alla Cassa centrale dello Stato, senza conteggio di spese o tasse.

Il prezzo verrà restituito al valore nominale ed ammortizzato in base ad estrazioni a sorte negli anni 1923 fino al 1957 con un dispendio di annuità approssimativamente pari, comprendente l'interesse ed il capitale. L'estrazione a sorte seguirà in serie (di 5.000.000 di K.) in ottobre di ogni anno, la prima in ottobre 1922; il rimborso segue al primo aprile dopo l'estrazione a sorte. Le serie estratte verranno pubblicate ogni anno subito dopo l'estrazione assieme ad una lista delle serie, dalle quali risultano ancora dei restanti.

La fruttificazione delle obbligazioni del debito dello Stato scadibili al rimborso, si estingue col giorno della scadenza del capitale. All'i. r. Ministro delle finanze è riservato il diritto, incominciando dal 1 gennaio 1927, di aumentare ogni volta l'estrazione oppure di restituire l'importo nominale del prestito non ancora ammortizzato senza estrazione a sorte ed in base ad un termine di disdetta di tre mesi. La disdetta deve venire pubblicata nell'ufficiale «Wiener Zeitung».

Il pagamento dell'interesse e la restituzione del capitale delle obbligazioni del debito dello Stato segue senza diffalco d'imposta, di tasse o altro verso consegna dei tagliandi d'interesse scaduti, rispet. delle obbligazioni del debito dello Stato all'i. r. Cassa centrale dello Stato in Vienna. I certificati interesse cadono in prescrizione entro 6 anni, le obbligazioni del debito dello Stato estratte o disdetta entro trenta anni dal termine di scadenza.

Le transazioni con il prestito dello Stato 5 1/2% ammortizzabile ed esente d'imposta non sottostanno all'imposta per transazioni con effetti.

II.

I buoni del tesoro dello Stato al 5 1/2% esenti d'imposta sono intestati al proprietario e sono estesi in tagli da 1000, 5000, 10.000 e 50.000 K portano la data del 1 maggio 1917 ed il fac-simile della firma dell'i. r. Ministro delle finanze e la controfirma del Presidente e di un membro della Commissione del Consiglio dell'Impero per il controllo del debito dello Stato sono estesi in lingua tedesca; il contenuto essenziale del testo è aggiunto nelle lingue del paese. I buoni del tesoro dello Stato fruttificheranno il 5 1/2% ogni anno. L'interesse verrà pagato posticipatamente in rate semestrali al 1 maggio e 1 novembre d'ogni singolo anno; l'importo del capitale dei buoni del tesoro dello Stato verrà rimborsato al 1 maggio 1927. All'i. r. Ministro delle finanze spetta il diritto di rimborsare il prestito di buoni del tesoro, per intero od in parte al valore nominale, anche prima del 1 maggio 1927, tenendosi ad un termine di disdetta di tre mesi. La disdetta deve venire pubblicata nell'ufficiale «Wiener Zeitung». I pezzi sono munite di 20 tagliandi, dei quali il primo è scadibile il 1 novembre 1917. Il pagamento dell'interesse ed il rimborso del capitale segue senza alcun diffalco d'imposta, di tasse od altro, verso consegna dei tagliandi d'interesse scaduti, rispet. dei buoni del tesoro dello Stato all'i. r. Cassa centrale dello Stato in Vienna.

Le pretese sui buoni del tesoro dello Stato si estinguono per perenzione per quanto riguarda l'interesse entro sei anni e per quanto riguarda il capitale entro trenta anni dal termine di scadenza.

Le transazioni con i buoni del tesoro dello Stato al 5 1/2% non sottostanno all'imposta per transazioni con effetti.

Vienna, 1 maggio 1917.

L'i. r. Ministro delle finanze.

Invito a sottoscrizione.

La sottoscrizione s'inizia il 10 maggio 1917 e verrà chiusa venerdì 8 giugno 1917 alle ore 12 merid.

Sottoscrizioni possono effettuarsi presso le sedi seguenti:

I. R. Ufficio delle casse postali di risparmio in Vienna e tutti gli uffici di collettorìa (i. r. uffici postali) dello stesso, tutte le casse dello Stato ed Uffici d'imposta — Banca austro-ungarica, istituto principale in Vienna, nonché le sue filiali in Austria, Bosnia ed Erzegovina e le sue espositure a Lublino e Belgrado, Anglo-Oesterr. Bank, Vienna — Wiener Bank Verein, Vienna — K. K. priv. allgm. Oesterr. Boden-Credit-Anstalt, Vienna — Centralbank der deutschen Sparkassen, Vienna — K. K. priv. Oesterr. Credit Anstalt für Handel und Gewerbe, Vienna — Allgemeine Depositenbank, Vienna — Nieder Oesterr. Escompte-Gesellschaft, Vienna — K. K. Oesterr. Länderbank, Vienna — K. K. priv. Bank und Wechselstuben-Aktien-Gesellschaft Mercur, Vienna — Bankhaus S. M. V. Rothschild, Vienna — Unionbank, Vienna — K. K. priv. Allgm. Verkersbank, Vienna — Banca Adriatica, Trieste — Banca commerciale triestina, Trieste — Bank für Ober-Oesterreich und Salzburg, Linz — Bank für Tirol und Vorarlberg, Innsbruck — Bietitz-Bialaer Escompte und Wechsel-Bank, Bietitz — Böhmsche Escompte-Bank, Draga — Böhmsche Industrial-Bank, Draga — K. K. priv. Böhm. Unionbank, Draga — Galizische Bank für Handel und Industrie, Krakau — Industrialbank für das Königreich Galizien und Lodomirien samt dem Grossherzogtum Krakau — Krainische Landesbank, Lubiana — Laibacher Kreditanstalt, Lubiana — Landesbank des Königreiches Galizien und Lodomirien mit dem Grossherzogtum Krakau — Landwirtschaftliche Creditbank für Böhmen, Draga — K. K. priv. Mährische Escomptebank, Brünn — Mährisch-Ostrauer Handels- und Gewerbebank, Mähr.-Ostrau — Oesterr. Industrie- und Handelsbank, Vienna — K. K. priv. Steiermärkische Escompte Bank, Graz — Ustredni banka českých sporitel, Draga — Wiener Kommerzbank, Vienna — Wiener Lombard und Escompte Bank, Vienna — Livnostenska Banka, Draga e tutte le filiali all'interno di questi istituti bancari alle solite ore d'ufficio presso ciascuna sede.

Sottoscrizioni possono effettuarsi anche presso altre Banche nonché Casse di risparmio, società d'assicurazioni, banchieri privati, Consorzi di credito e loro federazioni.

Per le sottoscrizioni valgono le modalità seguenti:

1. Il prezzo di sottoscrizione importa: per il prestito dello Stato al 5 1/2% esente d'imposta ed ammortizzabile 92.50%, per i buoni del tesoro dello Stato al 5 1/2% esenti da imposta e rimborsabili il 1 maggio 1927, 94%.

2. La sottoscrizione si fa con formolari d'adesione che si ricevono gratuitamente dalle sedi sopraindicate. Può aver luogo anche per iscritto senz'impiego di un formolare d'adesione nella forma seguente:

«In base alle condizioni di sottoscrizione pubblicate, sottoscrivo K. nominali sesto prestito austriaco di guerra al prestito dello Stato al 5 1/2% ammortizzabile — in buoni del tesoro dello Stato al 5 1/2% esenti d'imposta rimborsabili al 1 maggio 1927 e mi obbligo all'accettazione e pagamento secondo alla ripartizione. Contemporaneamente verso un anticipazione di corone.

Ad ogni sede di sottoscrizione resta libero, col consenso del Ministro delle finanze, di fissare l'ammontare dell'importo di ogni singola ripartizione.

3. La ripartizione seguirà non appena chiusa la sottoscrizione, con avvertimento ai sottoscrittori.

4. Il prezzo d'acquisto per sottoscrizioni fino a Cor. 200 deve venire riscosso per intero al momento della sottoscrizione. Per sottoscrizioni ol-

tre 200 Cor. si deve pagare al momento della sottoscrizione 10% del valore nominale, il 7 luglio 1917 ed il 7 agosto 1917 — 20% ogni volta, il 7 settembre 1917 — 25% e l'8 ottobre 1917 il resto dell'equivalente.

L'interesse dei titoli verrà conteggiato il 1 maggio 1917; il sottoscrittore deve perciò abbonare dal 1 maggio 1917 fino al giorno di pagamento 5 1/2% d'interesse dei titoli.

5. Insinuazioni per determinati tagli potranno venir prese in considerazione, soltanto in quanto lo riterrà ammissibile l'Ufficio di sottoscrizione.

6. Il ritiro segue presso quell'istituto, dove ebbe luogo la sottoscrizione.

7. Fino all'appronto dei pezzi definitivi, verranno consegnati ai sottoscrittori dietro richiesta dei certificati interinali, il baratto dei quali in pezzi definitivi, seguirà senza conteggio di una tassa di baratto, presso quell'istituto il quale emise i certificati interinali.

Der l'effettuazione della sottoscrizione presso l'ufficio delle Casse postali di risparmio in Vienna e presso gli uffici di collettorìa (i. r. uffici postali) da questo autorizzati al ricevimento di sottoscrizioni, vigono le modalità che verranno separatamente pubblicate dall'i. r. ufficio delle casse postali di risparmio.

8. La Banca austro-ungarica e la Cassa per prestiti durante la guerra accordano prestiti verso consegna delle obbligazioni rispet. dei certificati interinali di questo prestito di guerra, quale pegno a mano, fino al 75% del valore nominale, ad un piede di censo ridotto di 1/2%, cioè al piede di censo dello sconto ufficioso al momento in vigore. Il piede di censo e di favore rimane in favore per la durata dell'attuale privilegio della Banca austro-ungarica, cioè fino al 31 dicembre 1917.

I due istituti summentovati accordano prestiti al piede di censo di sconto ufficiale al momento in vigore anche in altre circostanze, in quanto l'importo da prelevare serve provatamente a coprire importi sottoscritti in base al presente invito.

Der prestiti consimili prolungati si accorda pure la facilitazione del piede di censo ridotto e precisamente fino al 31 dicembre 1917. Dietro richiesta verrà garantito per prestiti che vengono provatamente incontrati entro il termine di pagamento suddetto, per il pagamento della somma sottoscritta, in luogo del piede di censo di sconto al momento in vigore, un piede di censo fisso del 5% annuo fino al 31 dicembre 1917.

Inoltre la Banca austro-ungarica e la Cassa per il prestito durante la guerra accordano alle accennate condizioni un nuovo prestito al piede di censo fisso del 5% ed a questo censo fisso lo prolungano fino al 31 dicembre 1917, a quelle parti che provatamente entro il termine di pagamento fissato dal prospetto, hanno assunto un prestito da un altro istituto di credito (Banca, Cassa di risparmio, Cassa di anticipazioni e simili) e da una ditta bancaria per iscopi di sottoscrizione a questo prestito di guerra. Il prestito viene accordato per la restituzione agli altri istituti di credito nell'importo che provatamente sussiste ancora al momento della relativa domanda.

9. Il governo si prenderà cura acchè le facilitazioni accordate fino al 31 dicembre 1917 dalla Banca austro-ungarica e dalla Cassa per prestiti durante la guerra, giusta al punto 8, vengano garantite trascorso questo termine dalla Banca d'emissione o da un altro istituto da designarsi dal governo, per il prestito dello Stato al 5 1/2% ammortizzabile esente da imposta fino al 30 giugno 1927 e per i buoni del tesoro al 5 1/2% esenti d'imposta fino al 30 giugno 1920.

10. La Cassa per prestiti durante la guerra è autorizzata a sensi del § 6 punto 3 dell'ordinanza imperiale 1914 B. L. I. N.º 248 prendendo in considerazione le norme amministrative prescritte nell'ordinanza imperiale citata, di accordare prestiti anche verso pignoramento di crediti ipotecari, che offrono garanzia legale (§ 1374 c. c. g.)

VIENNA, in maggio 1917.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK.

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osiguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. tvrtke Michele Truden - Trst — Dreuzimlje naručbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Skladište i rasprodaja na veliko svakovrsnik slatkisha: Roks Drops obični, Roks Drops fini, svileni Fourses, finih biskvita i t. d. i t. d. sve uz umjerene tvorničke cijene. — Kupuje prazne vreće, koju mu drago količinu, i plaća najvišom cijenom.

Tko želi nabaviti uz povoljne cijene

Sumpora i Galice

neka se obrati na
Matko Milković, Rijeka.

Fratelli Mandel & Nipote
BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: *Lettere di pegno 4 1/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%.* *Lettere di pegno 4 1/2 o 4% della Banca Commerciale di Budapest.* — *Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%.* — *Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%.* — *Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2%.*

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

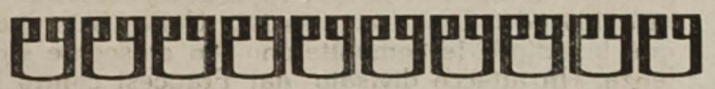
CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: *Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20.* *Credito fondiario Austriaco 3%.* Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. *Credito Mobiliare Aust. 1858, Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20.* *Banca Ipotecaria Ungherese 4%.* Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. *Lotti Turchi 1870 da f.chi 400.* Vinc. principale f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8. *Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi.* Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6, Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

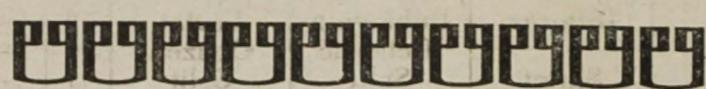
ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: *Incendi, Vita, Accidenti Furto con iscasso,* quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Kocke za čorbu

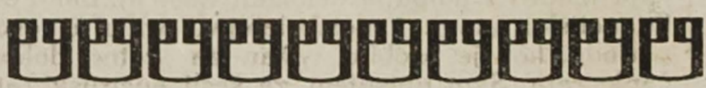
1000 komada Kr. 20
franko poštarine — pouzećem
Elio Premovich
Trst VII-12.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamaćuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do daljnega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

Šode kauštike

u bačvama od okolo 400 kg. prodaje uz najniže dnevne cijene tvrđka

Marcello Pattiera
Zadar

Brzjaviti: PATTIERA - Zadar.

ŽIVO VAPNO

za škropljenje loze
primaju se predbilježbe kod
Skladište CIRILLO ORLICH
ZADAR - obala Sv. Rok.

NAKLADA DOPISNICA

Skladište papira i kancelarijskih potrepština
MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubeznih od 5 do 15 h. — Školskih potrepština osobito Zadaćnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 Kuv. i 10 Listova 26 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 5. — Cigaretnog papira: «SAMUM» I. vrste kr. 7-80, II. vrste kr. 6-80, «AUSTRIA» kr. 4-20 po kartonu. — Fotografiskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Emailiranih Tablica
za dućene i urede.

Disači stroj «Meteor» Kr. 480 takogjer hrv. pismom.

Dečata od gume i mjedi.

Električna Baterija Kr. 1.40 komplet Kr. 3.90.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73x50, Kruna 3-50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 5 do 6.60, sa gvozdonom žicom 3 m/m kg. K. 7.80.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Konvertirajte svoje hipotekarne dugove u jeftine, amortizacije i neotkazive zajmove

Zemljišno Veresijskog Zavoda Kraljevine Dalmacije u Zadru.

Zavod nije ustrojen radi dobitka, već za promicanje zemljišne veresije u Dalmaciji. Zeman je za konverzije veoma povoljan. Dobrojni tečaj zavodskih zajmova iznosi sada 100%. Hipotekarni dužnik plaća zavodu godišnje samo 4 1/2% kamate, 1/4% doprinosu upravnome trošku, najmanje 1% na dobitak glavnice, uz naknadu nekih sitnih troškova. Na pr. na zajam od K. 1000 plaća se polugodišnje:

polovica 5 1/2% anuiteta	K. 27.50
1/8% doprinosu upravnome trošku	K. 1.25
naknada poreza prihodarine	K. 0.18
biljeg namirnice	K. 0.20
ukupno	K. 29.13

Ovo se plaća kroz 75 polugodišta (37 1/2 godina), pa je onda utrnut cio dug na glavnici i kamatama. Sve bliže obavijesti daje kretom pošte ravnateljstvo zavoda.

Jadranska banka podružnica Split

počam od
1. siječnja 1917
plaća na uložnim knjžicam
3 3/4 kamata.

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna „**BLANKA**“ koji podpuno nadomjestuje obični sapun.

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 đkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosa svota.

MARCELLO PATTIERA -- Zadar.

God. XX
S
Cijena je na
Kr. 12.— samom
Na polugodište i m
Telegr
Izveštaji
stana od 9. i 1
Dalmatinsk
Izveštaji
CARIGRA
Fronta
Istočno od
napad, što ga
jedan naš konj
ludže neprijate
konjička patrol
Fronta
Dotpuno o
Fronta
Ojaka konj
krila da napa
ali joj se poku
Izveštaji
SOFIJA, 1
Na svoj
neprekidna, ž
mahove razla
odjelci, okupl
opkopima, ne
porazna vatra
Dojedine satni
doše pobjeći
i djelimice pos
nom dijelu ob
preduzme jak
najtežim gubi
sjevero-istočno
vatrom. Napad
obim krilima
se sasvim. Do
preko noći p
mjesto Stravin
zaporne vatre.
O ponoći
na Gradešnic
Zapadno
pješačkih od
i u noći nep
južno od Doir
nom, ali su n
cima. Neprija
naših pomak
opet protuda
Revo
STOCKH
Kronstadtu ub
Tvrđi se, da n
engleske ofic
PARIZ, 9
Predsjednik j
se pridržaje z
od kukuruzaz
redbom odred
ških od 16 d
Sloboda
za pr
Ložina uređ
Kotorska
su poznati sa
lože. Ostale s
dale pod fisa
pojedinih loža
stvenu kalupu
kod svih fran
nimo li se na
bi se kazati,
manje uz po
raspravljao o
prečasnoga (u
nika, o godi
članova, o pr
o brevitima i
Za kotorsku i
Grand Orient
se loža osnov
skog G. O.
okrijem fran
u reglementu
O. de F.